

BUDAPEST

Budapest

1982

81

A Csiki-hegyek féltett vadvirága
a fekete kőkörcsin

Karsztos domboldal

FÓRUM

Ma még tömegesen virágzik a budai
hegyekben a tavaszi hérics

Nem pusztába kiáltott szó a „Hegyi beszéd”

A Budai-hegység turisztikai hiányosságai foglalkozott dr. Gerle György a Budapest 1982/3. számában. Írása végén az illetékesek segítségét kéri. Nos, a Budapesti Természetbarát Szövetség — BTSZ — az illetékesek egyikének érezvén magát nemcsak megszívlelte az elmondottakat, hanem hatáskörén belül intézkedett is.

Helytálló a cikkíró megállapítása, hogy az 58-as villamos megszüntetésével a volt villamosvégállomás és a Libegő között megszakadtak a jelzett turistautak. A BTSZ technikai bizottsága vállalta, hogy a Libegőig meghosszabbítják a jelzett utakat, s ezután a Libegőtől kiinduló két jelzésen a Farkasrét felé, a piros jelzéseken pedig a János-hegy felé kirándulhatnak a turisták. Jogos a kifogás a Csiki-heggyekkel kapcsolatban is. Mire ezek a sorok megjelennek, addigra talán már fel is újították a Csiki-hegyeken át vezető sárga jelzést a XI. kerület illetékes szakosztályának tagjai.

E helyütt engedtessek meg e sorok írójának, hogy elmondja véleményét a turisztika mai helyzetéről, helyéről, ami többé-kevésbé vonatkozik más hegységeinkre is. Valóban: a Budai-hegység fő vonzásterülete, a Normafa környéke, olykor-olykor már túlszűfolt. Ezen változtatni

belátható időn belül nem lehet, de azt már igenis meg kell tiltani, hogy a hétvégeken több ezer gépkocsi szennyezze-pusztítsa a környezetet. A kulturált turisztikához sajnos, még „nem nőtt fel” lakosságunk nagy része sem. Ezért vannak összetörve a cikkíró által is említett padok, szeméttárolók, ezért van tele szeméttel az erdő — s ez különösen vonatkozik a hétvégi telkek környékére. Ezért talán nem is olyan nagy baj, hogy még nem fedezték fel a kirándulók a Szénások környékét, ugyanis rövid időn belül bizonyára elpusztulnának ott a pannon flóra ritka, védett növényei. S ezt bizonyítandó, álljon itt egy friss, személyes tapasztalat. A kifogásolt sárga jelzést mértem fel a Csiki-hegyekben. A Huszonnégyökrös-hegy alatti réten éppen virágoztak a tavaszi héricsék. Az országút melletti réten három gépkocsi is parkolt, s az még a jobbik eset volt, aki csak sokrot szedett a sárga virágokból, de egy fehér Skoda tulajdonosa csavarhúzóval gyökerestül ásta ki a növényeket. Tessék csak elképzelni, mi történik, ha ilyen emberek feljutnak a napsütötte karsztos hegyoldalra, ahol a fekete és a leánykőkörcsin, a törpe írisz, a kankalin, a szellőrózsa és más védett virágok pompáznak. A hazai turizmus sajnálatos szubjektív problémái ezek. Persze különbséget kell tenni a szervezett turisták (számuk or-

szágosan mintegy 100 ezer) és az alkalmi kirándulók között. A szervezett turisták eljutnak a Budai-hegység rejtett, igen szép zugaiba, de óvják is a természetet. Ez persze nem jelenti azt, hogy nem kell gondolni az alkalmi kirándulókra, hiszen minden szervezett természetbarát egykor alkalmi kiránduló volt. A turizmusnak vannak azonban objektív akadályai, nevezetesen anyagi problémái is. Azt mindenki hamar észreveszi, hogy rosszak a jelzések, hiányos, pontatlan a térkép (kérjük, ezután is vegyék észre, és jelezzék a BTSZ V. kerület Váci utca 58. számú helyiségében szerdai napokon 17 órától, levelet is írhatnak ide, a technikai bizottságnak címezve), de arra már kevesen gondolnak, hogy ezeket a jelzéseket a lelkes természetbarátok szabadidejükben, társadalmi munkában festik, míg ez idő alatt a bíráló esetleg másodállásban pénzt keres. Ugyanez áll a térképhelyesbítésekre is.

Külön fejezetet lehetne írni a turistaházak sorsáról. A baj ott kezdődött, hogy a Turistaházakat Ellátó Vállalatot (TEV) nyereséges gazdálkodásra kötelezték. Ez persze nem ment. Ekkor — sajnálatos módon az MTSZ hozzájárulásával — kiadták a házakat „gebinbe”. A felkapott házak el is keltek, de az olyan, mint például a nagyszénási ház (se víz, se vil-

lany, se műút), senkinek nem kellett, pedig mint azt dr. Gerle György is írta, a turistaház munkásmozgalmi emlék volt.

Hallom, hogy a lerombolt turistaház helyén emlékfalat építenek. Hát igen, az emlékfalat könnyebb felépíteni, mint a turistaházat.

Itt kell megjegyezni még, hogy az MTSZ-nek nem állnak a rendelkezésére olyan anyagi eszközök, amellyel egy turistaházat meg lehetne menteni. Ez inkább az idegenforgalmi vállalatoknak állna módjában, telne a nyereségből. Mert a gyalogos turizmus népgazdasági szinten nagyon is kifizetődő dolog. Elég, ha csak arra gondolunk, hogy kevesebb táppénzt kellene kifizetni, mert a természetjáró ember egészségesebb — lelkiileg is —, mint elpuhult, túlhajszolt embertársai.

A lehetőség megvan a túrázás-hoz, hiszen a világon kevés főváros dicsekedhet olyan természeti adottságokkal, mint Budapest. Ahhoz, hogy többen éljenek a lehetőséggel — véleményem szerint —, elsősorban szemléletváltozásra van szükség minden téren, de nem mondhatom, hogy az alakulató „gazdasági közösségek” éppen erre sarkallják az embereket.

Polgár Zoltán

a XI. kerületi Természetbarát Szövetség technikai vezetője